

244

Sok nyelv hazája, könyvek otthona

A nemzetiségi könyvtárakkal kapcsolatos új feladat megismerése végett kerestem fel a Gorkij könyvtárt, szétnézve közben a növekedés, fejlődés új jelei között.

— Hat lakást vettem az utóbbi tíz évben — mondja Sándor László igazgató, miközben a vendéglátó házigazda büszkeségével kalauzol. — Hat lakást, egy szabóműhelyt, egy garázst, két pinceraktárt a duplum példányok számára: növekszünk.

Csaknem tízezer

olvasó fordult meg az elmúlt évben a könyvtárban, ahol 220 000 könyv várja a látogatókat; az újság- és folyóiratállomány 16 nyelven olvasható, az audio-vizuális stúdióban pedig 25 nyelvet tanulhat, illetve gyakorolhat bárki, ha beül a 10 fülke egyikebe, és fejére illeszti a fülhallgatót.

Az orosz nyelvű szépirodalomnak alapkönyvtára a Gorkij, de ugyanúgy alapkönyvtára általában az idegen nyelvű szépirodalomnak. Állományának 55%-a orosz nyelvű anyag, de főgyűjtőkörébe 16 nyelv tartozik, a világnyelveken kívül a szomszédos szocialista országok nyelve, és a többi, nagyobb európai országoké. A főgyűjtőkörön kívül azonban a könyvtár igyekszik legalább 150 kötetes állományt biztosítani valamennyi európai, és más földrészek legelterjedtebb (arab, kínai, japán, hindu stb.) nyelvein írott művekből is.

Az audio-vizuális stúdiót évente már mintegy ezer személy használja, tanulók épp úgy, mint nyelvtudásukat szinten tartani kívánó felnőttek. Kotta és hang-
 lemezgyűjteményével pedig a zenekedvelőket várja a Gorkij-fasorban elhelyezett Zeneműtár. (Onnan, a Gorkij fasorból indult maga a könyvtár is, a Magyar Szovjet Társaság egykori kis könyvtára volt a bölcső, ez egyébként a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár orosz nyelvű részlegével és a Horizont külkereskedelmi vállalat könyvtárával, ebből a fűzőből született 21 évvel ezelőtt a Gorkij Könyvtár.)

A nemzetiségi könyvtárak

e kiadvány alapján gyarapítják állományukat, szintúgy a nemzetiségi iskolák könyvtárai is.

A hazánk nemzetiségei lakta vidékein működő községi könyvtárak nagy utat tettek meg e rövid pár év során; sok olvasót nyertek meg (olyanokat is, akik egyáltalán nem olvastak, mert nem tudták eléggé magyarul); és sokakat vezettek vissza írott anyanyelvi kultúrájukhoz, pontosabban a kétnyelvűséghez (akik családi körben anyanyelvükön beszéltek, de olvasni már csak magyarul tudtak). A fejlődő nemzetiségi könyvtárak hazánk szocialista nemzetiségi politikájának ékesen szóló, szép jelképei. A Gorkij könyvtár önként vállalt, önzetlen patronáló tevé-

● Csaknem tízezer olvasó az elmúlt évben.

● 220 ezer könyv várja a látogatókat

● Az audio-vizuális stúdiót mintegy ezer személy használja évente.

(Fotó: Petrovics László — MTI—KS.)

kenysége most már az új könyvtárügyi törvényben is rögzített megfogalmazást kapott.

Ez a munka sok figyelmet és körültekintést kíván, mert nem minden országban regisztrálja a könyvtermést olyan periódika, mint nálunk a Könyvvilág. (Romániában pl. nemrég szűnt meg az ilyen típusú lap.) Olykor valószínűleg ki kell nyomozni az új művek megjelenését, mégpedig sietve, mert a sikeres könyv hamar elfogy.

A könyvtár, mint szellemi műhely

eddig bibliográfiai tevékenysége mellé legutóbb még egy feladatot vállalt: negyedévenként jelenteti Világirodalmi Híradó c. százas kiadványát, mely bibliográfiával kiegészítve számol be a külföldi folyóiratok szemlézése útján nyert értesülésekről, hogy segítséget adjon kutatóknak, kutatóintézeteknek, könyvkiadóknak, kulturális irányító szervezetnek. A Gorkij Könyvtár Zeneműtára e kezdemény nyomán vállalt, hogy ez év második

felében hasonló informatív kiadványsorozatot indít a zene világának nemzetközi eseményeiről.

Halhatatlan halottak élő hangja

szól abban a szobában, ahová látogatásom végén érkezem. Ebben a lemez-mauzóleumban jeles emberek (írók, művészek, színészek, politikusok) hangját őrzik, s kölcsönzik is, ha filmek, színművek, tv-játékok rendezése során szükség van rá. A gyűjteményt nagy gonddal gyarapítják.

— Néha kalózkodunk is az éterben, s magnóra vesszük a rádióból kifogott hangot — mondják a kísérteties gyűjtemény lelkes gyarapítói. Talán azért olyan borzongató a halottak hangját hallani, mert szokatlan, mert a technika új vívmánya. De ha a kötetekbe költözött gondolat él, miért ne élhetne a hang is? Miért ne mondhatná a költő saját nyelvén a maga versét? A nemzetköziség e boldog szigetén, ahol végre is minden lehetséges...

B. É.